

Una feina de senyors

Als espies en plantilla del CESID se'ls hauria d'obligar a llegir més llibres com l'autobiografia de Markus Wolf que fa pocs mesos va sortir al mercat nacional amb el títol d'*El home sense cara*.

La trajectòria d'aquest gran mestre de l'espionatge comunista és alligadora. Ressegint-la, fins i tot sembla difícil fer-se la idea que Wolf sigui alemany. És més fàcil imaginar-se'l apuntant els taulells dels pubs de Cambridge amb Kim Philby, la gran "estrella dels infiltrats" dins de l'espionatge britànic, i bevent traguinyolis de whisky.

Fill d'un metge jueu naturista i comunista de Renània, Markus Wolf ha estat des de la seva infantesa un cosmopolita. La seva família, veient-les venir, va aconseguir sortir d'Alemanya immediatament després de l'arribada dels nazis al poder. El seu recorregut és clàssic en aquella època. Primer Suïssa, després França i al remat la Unió Soviètica. Wolf arriba a Moscou en 1934 i amb tan sols onze anys, allà es convertiria en "Mixa" i no se'n va anar fins 1945, però amb la nacionalitat soviètica a la butxaca. El van enviar a l'escola secreta del Komintern, on aprèn totes les tècniques de la clandestinitat i l'espionatge i d'on sortiria també amb un pseudònim: "el Rus". És llest i es guanya la confiança dels dirigents del Kremlin, que l'envien a Berlín encara fumejant pels combats contra els últims nazis, i als 29 anys el col·loquen al front d'un servei d'espionatge embrionari a l'Alemanya de l'Est —també denominada RDA— i que ell dirigirà durant trenta anys amb notable èxit.

Sembla que totes les memòries dels antics responsables comunistes hagin de comportar un exercici obligatori de penediment. Wolf també passa per aquest cedàs, però ho fa amb una franquesa realment seductora i una intel·ligència clarivident. Responsable de l'espionatge exterior, no va tenir cap comesa dins l'extravagant maquinària d'espionatge intern muntada per l'Stasi, però admet sense dissimulació que li constava la seva existència i que coneixia els seus excessos. A les justificacions clàssiques, Wolf i afegeix dues explicacions més per fer entendre el seu suport fidel al règim comunista. La primera té tot el mèrit de la sinceritat:

XAVIER VINADER

"Wolf representa el 'gentleman' de l'espionatge. La pena és que a casa nostra —al CESID, per exemple— de gent com ell no n'hi ha. Aquí el que tenim és un immens estoc d' 'homes grisos'."

els homes de l'aparell d'espionatge venien immediatament després del membres del Politburó en l'escala de privilegis de la *nomenklatura*. La segona és menys vulgar: el plaer de fer funcionar aquesta mena de joguet extraordinari que és un servei d'informació.

El llibre de Markus Wolf vibra per la passió del "treball". Un miler d'agents infiltrats a la República Federal Alemanya (RFA) i dos al més alt nivell, en els gabinets de dos cancellers successius. Els "serveis" enemics arxi-penetrats de tal manera que Wolf podia estalviar-se d'implantar agents en altres països perquè trobava el que buscava en el botí que portaven a casa els espies de l'Alemanya occidental. D'aquesta manera va poder anunciar la imminència del cop d'estat de Pinochet.

Wolf explica sense amagar-se que, ara que la partida d'escacs ja s'ha acabat, la seva única inquietud és preservar els agents encara no identificats. Temps enrere, va passar unes quantes setmanes a la presó per haver refusat de revelar una "font", però els jutges no en van treure l'aigua clara. Durant trenta anys, un cas únic en el món de l'espionatge, es va reservar la manipulació directa d'una dotzena d'agents. La crema dels infiltrats en els països capitalistes. I en la seva autobiografia reconeix que un cap dels serveis secrets és, en definitiva, un fabricant de destins.

El seu testimoni, basat en un coneixement íntim del personal soviètic al més alt nivell, confirma una evidència encara molt desconeguda: el camp socialista no va explotar a causa del terror repressiu, es va enfonsar en els aiguamolls d'una immensa mediocritat i d'un profund avorriment. La revolució ja estava congelada feia molt temps quan Wolf es va fer adult. Des de l'arribada d'aquells "petits homes grisos" que Trostki ja va constatar i que es dedicaven, en el Kremlin, a prendre el lloc dels militans. El vaixell començava a fer aigües en aquell moment.

Duen que "l'espionatge és un treball de senyors" i Markus Wolf n'és un bon exemple. Al marge de les ideologies, ell representa la imatge del *gentleman* de l'espionatge. La pena és que a casa nostra —al CESID, per exemple— de gent com ell no n'hi ha. Aquí, el que sí que tenim és un immens estoc "d'homes grisos". Així ens va. ■